

Dag van het Biobased Bouwen

Manifest Het Nieuwe Normaal

Het Nieuwe Normaal

De **nieuwe, gedragen** standaard met
haalbare en ambitieuze prestaties
op circulair bouwen.

+ Handreiking leveranciers

+ Bestaande bouw
+ Sloop

HNN
Infra

+ Openbare ruimte

HNN
Gebied

Toekomstbestendige
gebiedsontwikkeling

Het Nieuwe Normaal Gebouw in context

Het Nieuwe Normaal					
1	 Milieu-impact	1.1 Milieuprestatie Gebouw (MPG)	1.2 Materiaalgebonden CO ₂ -uitstoot	1.3 Materiaalgebonden CO ₂ -opslag	
	 Materiaalgebruik	1.4 Herkomst Materialen	1.5 Gezonde materialen	1.6 Omgang restmateriaal bouw	
	 Waardebehoud	1.7 Adaptief vermogen	1.8 Losmaakbaarheid	1.9 Hergebruikpotentie	
Duurzame context					
2	 Energie	2.1 Maximale energiebehoefte (BENG-1)	2.2 Primair fossiel energiegebruik (BENG-2)	2.3 Aandeel hernieuwbare energie (BENG-3)	
3	 Water	3.1 Totale watergebruik	3.2 Grijs- of regenwaterverbruik		+ Natuurinclusiviteit + Klimaatadaptatie
4	 Stikstof	4.1 Bouwlogistiek	4.2 Bouwmethodiek		
Vernellers					
5	 Sociaal	5.1 Participatie	5.2 Re-integratie		
6	 Management	6.1 Uitvraag	6.2 Contractuele afspraken	6.3 Samenwerkingsdynamiek	6.4 Interne organisatie

Het Nieuwe Normaal Gebouw: raamwerk

Thema	Indicator
 Milieu-impact	Ontwerp en bouw met zo laag mogelijke Milieuprestatie Gebouw (MPG)
	Ontwerp en bouw met zo laag mogelijke materiaalgebonden CO ₂ -uitstoot
	Ontwerp en bouw met zo hoog mogelijke materiaalgebonden CO ₂ -opslag
 Materiaalgebruik	Ontwerp en bouw met zo veel mogelijk materialen met verantwoorde herkomst: hergebruikt, gerecycled of hernieuwbaar
	Ontwerp en bouw met zo veel mogelijk gezonde materialen
	Ontwerp en bouw met zo min mogelijk restmateriaal tijdens de bouw
 Waardebehoud	Ontwerp en bouw met zo groot mogelijke mate van adaptief vermogen
	Ontwerp en bouw met zo hoog mogelijke losmaakbaarheid
	Ontwerp en bouw met zo groot mogelijke hergebruikpotentie

Het Nieuwe Normaal Gebouw: prestatieniveaus

Indicator	Categorie	Prestatieniveaus: HNN Gebouw 1.0 Nieuwbouw			Eenheid	Methode
		Woningbouw grondgebonden	Woningbouw gestapeld	Utiliteitsbouw kantoren		
Milieu-impact						
Milieuprestatie Gebouw (MPG) ^{1,2}	Standaard	≤0,45	≤0,50	≤0,70	€MKJ / m ² BVO / jaar	Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken
Materiaalgebonden CO ₂ -uitstoot ³	Standaard	≤200	≤240	-	kg CO ₂ -eq / m ² BVO	Rekenmethodiek Paris Proof
Materiaalgebonden CO ₂ -opslag	Indicatie	-	-	-	ton CO ₂ -eq	Bepalingsmethode koolstofvastlegging biobased materialen
Materiaalgebruik						
Herkomst materialen	Standaard	≥25%	≥20%	≥25%	% massa hernieuwbaar, hergebruikt, gerecycled	CB'23 leidraad Meten van Circulariteit (v3.0)
Gezonde materialen	Begrip	-	-	-	Aantal gecertificeerde producten	Certificaten (o.a. Material Health Certificate, Natureplus)
Omgang restmateriaal bouw	Begrip	-	-	-	-	Inventarisatie materiaalstromen & aantoonbare afspraken
Waardebehoud						
Adaptief vermogen	Indicatie	-	-	≥40%	%	Methode Adaptief Vermogen Gebouwen
Losmaakbaarheid	Standaard	≥55%	≥50%	≥55%	%	Circular Buildings - een meetmethodiek voor losmaakbaarheid (v2.0)
Hergebruikpotentie	Indicatie	-	-	-	% massa recycling, hergebruik	Verwerkingsscenario einde levensduur (EPD, fase C3 - C4)

1. De Milieuprestatie Gebouw prestatieniveaus zijn gebaseerd op de bepalingmethode versie 1.1 en de monetaire weegset conform de norm EN 15804+A1

2. Voor kleinere woningen (< 80 m² BVO) is het lastiger om de MPG-prestatie uit HNN raamwerk te halen. Voor deze woningen geldt een indicatief prestatieniveau van ≤0,55.

3. Voor Materiaalgebonden CO₂-uitstoot is de methodiek 'Rekenmethodiek Paris Proof'. De HNN prestaties zijn gebaseerd op leerervaringen uit evaluaties en aanvullende databronnen ('Wat is er op dit moment haalbaar én ambitieus?'). De daadwerkelijk benodigde CO₂-grenswaarde conform Paris Proof ligt lager. Het doel is dat deze waarde en het prestatieniveau HNN steeds dichterbij elkaar toe komen.

1.0

+ Aanscherpingen

+ Onderwijshuisvesting
+ Zorggebouwen

Ondertekenaars: wie doen er al mee?

In gesprek met...

Gerwin van Rossem

Leiden

René Olde Monnikhof

Aan de slag op projectniveau

HNN Starterskit
met ontwerpprincipes

HNN Kwartet
voor beter leren
kennen van thema's

HNN Inkoopleidraad
voor aanbestedingen

Meer verdieping voor je organisatie

HNN Interventietoolbox
met tips voor jouw organisatie

HNN Onderbouwing
met verdieping op
prestatieniveaus

Samenhang HNN
met toelichting op relatie
tot andere raamwerken

Blijven leren en verbeteren door evaluaties

Met een **projectevaluatie** krijg je inzicht in de circulaire prestaties van jouw project en draag je bij aan de verdere ontwikkeling van HNN.

Voor HNN manifest ondertekenaars, is 1 evaluatie per jaar gratis.

✓ Je leert waar je staat op projectniveau

Wat zijn de indicatoren die een project circulair maken? En wat heb je al wel en nog niet ingevuld? Krijg antwoord op deze vragen én feedback op jouw project.

✓ Je ziet waar je staat op nationaal niveau

We zetten je projectscore af tegen de prestatieniveaus van HNN zodat je precies weet hoe je 't doet ten opzichte van andere partijen in Nederland. Waardevolle informatie.

✓ Je ontdekt wat je (meer) zou kunnen doen

Scoor je (nog) onvoldoende op bepaalde indicatoren? Dan krijg je gericht advies over welke maatregelen je aanvullend of nog beter had kunnen inzetten.

✓ Je krijgt toegang tot talloze tools

Van de Cirkelstad Academie tot de Interventietoolbox: jij kan aan de slag. Voor beleidsmakers en kwartiermakers kan het ook interessant zijn om een [leertraject](#) te boeken. In de basisopzet leer je met 10 zelf-geselecteerde partijen wat circulair bouwen voor jullie betekent.

Circulair bouwen aan morgen

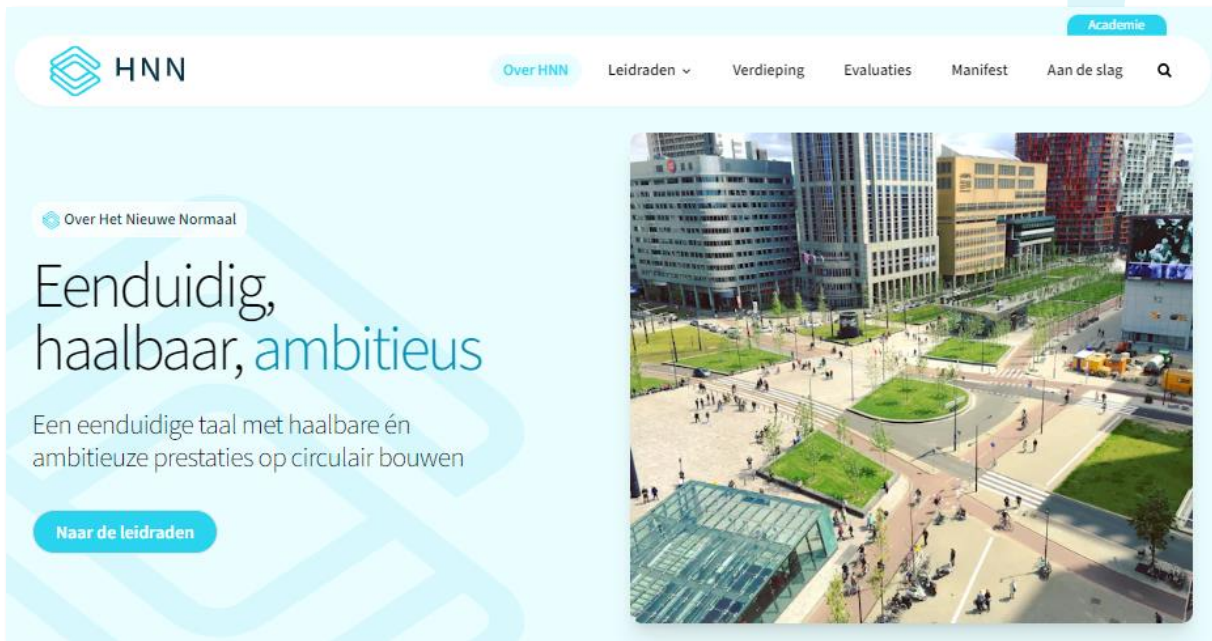
Tijdens de werkconferentie Circulair Bouwen aan morgen op 12 december zetten we de volgende stap in Het Nieuwe Normaal. Ben je er ook bij?

- Gebouw
- Infra
- Gebied

www.circulairbouwenaanmorgen.nl

**WERKCONFERENTIE
CIRCULAIR BOUWEN
AAN MORGEN 2024**

Meer weten?

HNN

Over HNN Leidraden Verdieping Evaluaties Manifest Aan de slag

Over Het Nieuwe Normaal

Eenduidig, haalbaar, ambitieus

Een eenduidige taal met haalbare én ambitieuze prestaties op circulair bouwen

Naar de leidraden

Check
hetnieuwenormaal.nl!

Vragen?

Neem contact op met
Thirza Monster via
thirza.monster@cirkelstad.nl

Dag van het Biobased Bouwen

Manifest Het Nieuwe Normaal

